

להקשיב לעצמך ולבחור

עיקרון חשוב שינחה אותנו במציאת האיזון בין התפקידים השונים הוא הבחירה מתוך נתינת אמון בקול הפנימי שבתוכנו.

כך רצון הבורא בעולמו: שלושת המעגלים, אישה-רעיה-אם, מתגלמים בדמות אחת; שהרי הוא טבע בנו כל אחד ואחד מהם, וכידינו הוא נתן את כוח הבחירה, המניע את התנועה ביניהם ובתוכם.

הבחירה באיזה מעגל להיות בכל רגע נתון, תשתנה בכל יום ויום כמה פעמים. האיזון בין המעגלים יהיה אחר בכל תקופה ותקופה בחיים. אין מתכון אחד הנכון תמיד ולכולן. המתכון המדויק ייבנה בכל פעם מחדש, מתוך הקשבה כנה פנימה, כל אישה לעצמה ולמציאות ביתה.

מרן הרב קוק זצ"ל¹¹ מלמד ב'אורות התורה': "האדם הישר צריך להאמין בחייו, כלומר שיאמין בחיי עצמו והרגשותיו ההולכות בדרך ישרה מיסוד נפשו, שהם טובים וישרים ושהם מוליכים בדרך ישרה. התורה צריכה שתהיה נר לרגליו. שעל ידה יראה את המקום ששם הטעות עלולה"¹².

אישה, ככל אדם, צריכה להאמין לקול הפנימי שלה, הטוב והישר. קול אמת זה מוביל אותה במסלול הנכון ביותר עבורה. לשם כך צריכה היא להיות מחוברת לתורה. מבטא של תורה יהיה קנה המידה שלפיו יתבררו אמיתות וישרות הרצונות והשאיפות. ככל שהתורה תהיה 'נר לרגליו' בכל הליכותינו, כך נוכל להתבונן פנימה ולכוון רצוננו לרצון ה'.

הבחירה בכל עת ותקופה - כיצד למצוא את האיזון הנכון בין תפקידי האישה השונים, היא אישית. ללא השוואות מה עושה האחות, החברה

11 להלן ולאורך כל הספר - 'הרב'.

12 אורות התורה יא, ב

או השכנה. הבחירה צריכה להיעשות מתוך התבוננות אמיתית וכנה על כוחותיה, רצונותיה, שאיפותיה ויכולותיה של כל אישה ואישה, של כל משפחה ומשפחה.

לפרקים נכון לעצור ולחשוב: מה רצון ה' ממני עתה? כיצד אני יכולה וצריכה להוסיף בעולם אור וטוב? וגם, כיצד אשמח באמת במשקל שאתן לכל אחד ממעגלי חיי?

השתדלי להקשיב לרצונות השונים שבתוכך, אחר כך צרי לעצמך סדרי עדיפויות מתאימים בתוך איזוני היום-יום של החיים, ושקלי כיצד ניתן לאפשר לכל מעגל לבוא לידי ביטוי באופן הטוב ביותר לכולם. בתוך שלל המשימות חשבי: מה קודם למה, מה עיקר ומה טפל, מה משמח אותך, מה נותן לך כוח, מה הוא מחובתך ומה אינו שייך דווקא לך. פעלי מתוך הקשבה פנימה והתבוננות ישרה על מציאות ביתך ועל עצמך, שמחי בכל בחירה ובחירה והשתדלי לעשותה מכל הלב, באהבה.

הזוגיות - לב הבית

יסוד נוסף שעליו לעמוד בבסיס בחירותינו הוא תפיסת הזוגיות כלב הבית; האחדות בין האיש והאישה כמניעה את כל המפעל.

כך מתאר הנביא ישעיהו את יחסנו אל אברהם ושרה, הזוג המייסד של האומה: "הביטו אל צור חוצבתם... הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם, כי אחד קראתיו"¹³. מלמד המהר"ל: "מה שאמר 'כי אחד קראתיו', על שניהם אומר. כי עם אשתו קראו אחד"¹⁴.

13 ישעיה נא, א-ב
14 גבורות ה' פרק לו

אברהם ושרה הם כור מחצבתנו - סלע האם שממנו נוצרה אומתנו. התבוננות בהם ובמעשיהם תלמדנו על חיינו אנו, בניהם ובני בניהם. הנביא מעיד על אברהם ושרה: "כי אחד קראתיו" - אברהם ושרה פועלים כאחד. אחדותם היא מקור הכוח לשותפותם המלאה במגמה האחת: ייסוד האומה שתקרא בשם ה'.

החיבור הזוגי הוא מקור הכוח המחייב את הבית ואת הענפים המשתרגים ממנו, מקור כוח פנימי המניע את כל העשייה של בני הזוג. כך בוודאי בכל הנוגע לענייני הבית; אך גם כאשר יוצאים בבוקר מהבית - על מנת לעבוד לפרנסת המשפחה, בשביל לפתח את כישורינו, או בשם שליחות רוחנית או מעשית למען עם ישראל - הכול נובע מתוך אותו כוח של האחדות הזוגית.

דוגמא לדבר אנו מוצאים אצל רבי אלעזר בן עזריה ואשתו¹⁵. כשחכמים פונים לרבי אלעזר ומבקשים ממנו להתמנות לנשיא ישראל, הוא עונה להם: "איזיל ואימליך באינשי ביתי" (אלך ואתייעץ באנשי ביתי). ממשיכה הגמרא ומתארת: "אזל ואמליך בדביתהו" (הלך והתייעץ עם אשתו). רק מכוח ההתייעצות עימה, הוא קיבל עליו את התפקיד.

מעניין להתבונן בכך שבלשון הגמרא האישה נקראת 'בית'. מהו בית? מלמד המהר"ל: "כל מי שנקרא 'בית' כולל ומאחד הכל, כמו שהבית כולל הכל ומאחד כל אשר בתוכו"¹⁶. אישה היא עיקרו של הבית עבור כל בני משפחתה, היא הציר הפנימי המאחד את הסובבים. הבית הוא המקום הבטוח, העוטף, האוהב, המאמין. מקום שבו 'אפשר להרגיש בבית', להרגיש רצוי, להיות מי שאתה. האישה היא בית במובן הנפשי - מאחדת את כל בני הבית, מאפשרת, מקבלת, מכילה, אוהבת ומאמינה.

15 ברכות כז, ב - כח, א
16 נצח ישראל פרק א

הרב רואה בהתייעצותו של רבי אלעזר עם 'ביתו'-רעייתו, מופת להתנהלות שצריכה לאפיין דמויות הנושאות בתפקידי הנהגת הציבור: "ההנהגה המעולה בענייני עבודת הציבור, אי-אפשר שתבא כי אם שיהיה המנהיג מסור לזה בכל נפשו... על כן גם הליכות ביתו צריך שתסכים עם ההנהגה הכוללת, ומתוך כך צריך לזה הסכם גברת הבית"¹⁷.

תפקיד הנשיאות תובעני ומחייב עשייה רבה. הנשיאה באחריות האדירה למען האומה דורשת כוחות, מסירות והתגייסות של הבית כולו - על כן החלטה מעין זו יכולה להתקבל רק מתוך רצון משותף, רק מכוח האחדות של האיש והאישה.

ובתוך הבית פנימה - הזוגיות היא הלב הפועם של הבית כולו. החיבור בין איש ואישה הוא ערך העומד בפני עצמו ומקריין אור על כל סביבתו. כאשר לאבא ולאימא טוב ביחד, הילדים מתרגלים לחיות במציאות בריאה, המשפחה כולה מקבלת כוח, והיא יותר ניוחחה, אוהבת ושמחה.

גם כאשר את מבקשת להעניק לילדיך ולהשקיע בהם את מיטב כוחותיך, כמו גם במשימות חייך הנוספות, הבסיס שמתוכו את פועלת ומתחיייה הוא הזוגיות והקשר שלך עם בעלך. החיבור הזוגי הוא הלב, לכן ניתן לו את הלב. גם כאימא, גם כאשר את מתמסרת למצווה כלשהי או עסוקה בעבודה, את ממשיכה תמיד להיות רעייתו של אישך, חברתו הטובה, אשר נפשך קשורה בנפשו; ושניכם יחד בונים את הבית ופועלים טוב בעם ישראל.

אומנם ההורות תובעת זמן וכוחות מרובים, ואף על פי כן עלינו לדאוג לכך שלא תהיה גורם מפריע, מעכב או חלילה מכשיל בבניית הזוגיות. אדרבה, בכוחו של העיסוק בבניין המשפחה והעמדת הדורות הבאים

17 עין איה ברכות א פרק ד סעיף יב

להעצים את החיבור הזוגי, ולאפשר לאחדות שבינינו להתגלות ביתר שאת על ידי משימתנו המשותפת ומתוכה.

שאלות ואתגרים רבים באים עם השנים לפתחנו כהורים. לא פעם נתבונן באופן שונה על הדברים ודעותינו תהיינה חלוקות; אך עם זאת, מעבר לעצם הברכה שבדיון, בכוחו של ה'יחד' להקל את ההתמודדות בעצם קיומו. בכל אתגר נדע לראות הזדמנות לעבודה, ליצירת גישה מורכבת ומשותפת לנו, ונראה בו פתח לשכלול הזוגיות ולהעצמת החיבור בינינו.

השקעה תמידית בהעמקת החיבור בכל מובניו – הגופני, הנפשי, הרוחני והנשמתי – תאיר אור גדול על הבית כולו. בתוך שטף החיים והמשימות הרבות, עלינו לשמור תמיד על האחדות של שנינו. המרחב שבו אנו איש ואישה, ושכינה עימנו¹⁸.

גילוי האחדות שלנו הוא עבודת חיים. טבע העולם הוא שזהו תהליך ממושך, דורש תשומת לב רבה ועלול להיות מלווה בלא מעט עליות ומורדות. אנו מתחילים אותו כזוג, ממשיכים בו כהורים, וגם אחרי שהילדים יפרשו כנפיים נמשיך להשקיע בו כוחות ומשאבי נפש, חומר ורוח. אופן העמדת בניין הזוגיות בליבו של הבית משתנה מזוג לזוג ומתקופה לתקופה, אך העקרונות הכלליים יהיו נכונים תמיד: אהבה, כבוד, עין טובה, שיח משותף, הקשבה, שיתוף והכלה.

18 להרחבה בנושא ראי 'חופשה זוגית' בתוך שער 'כוחות לאימהות'.